

NAAR NAZARETH

Eenige oogenblikken later bevond zich Gilbert Matheüssen voor de poort en opende deze. Vóór Gilbert een woord kon spreken, had Walter hem met de linkerhand bij den kraag gevat, terwijl hij hem met de rechterhand den dolk op de borst zette.

— Laat mij binnen, donderde Walter, of gij zijt een lijk.

Dit optreden was zoo snel en onverwachts geschied, dat de onthutste Gilbert aan geen verdedigen dacht.

— Ha, men gebruikt geweld ! riep Jan, die te voorschijn kwam, gevolgd door Kalfskop. Men wil hier met geweld binnenbreken !

Jan had zijn zwaard getrokken, terwijl Walter van Enghien den schurk losliet.

— Ik zal het slot met geweld binnendringen ! riep Walter, als ik geen genoegzame inlichting krijg. Ik stel u de vraag, Matheüssen : Waar is Livia ?

— Livia is hier niet !

— Ik zeg u dat gij liegt, riep Walter. Laat mij binnen of ik laat de gewapende macht ontbieden.

— Waag het, Walter, en men zal zeggen, dat een inbreker met verachting mag worden neergeschoten.

— Ja, een inbreker, klonk de stem van Jan. Heer Matheüssen, sta mij toe, dat ik den man gevangen neem, die hier door geweld en doodsb bedreiging tracht binnen te komen.

— Ontwapen hem, Jan, hij wilde mij vermoorden.

Walter sloeg den aanval van Jan Vernieuwen af, doch toen ook Gilbert Matheüssen en Kalfskop hun zwaard trokken, was de strijd te ongelijk.

«Liever dood dan uw gevangene!» knarste Walter... (Blz. 214)

— Geef u over ! riep Matheÿssen, of sterf.

— Liever dood, dan uw gevangene ! knarste Walter en ging met den rug tegen een boom staan, om zich beter tegen zijn drie tegenstanders te kunnen verdedigen. Vermoord mij, zooals gij Livia vermoord hebt, ik geef mij niet over.

Jan stootte met zijn zwaard op Walter toe, doch Gilbert, die voor de gevolgen vreesde, pareerde den stoot.

— Dood hem niet, Jan, riep hij ; heer Walter van Enghien, ik schenk u het leven, daar ik niet vergeten kan, dat gij eens mijn vriend waart. Ik vergeef u de smadelijke verdenking, want zij bewijst alleen, dat de haat u verblindt. Ga naar de gravin en zeg haar, dat ik als een getrouw dienaar haar bevelen volvoerde.

— Wat wilt gij hiermee zeggen ? vroeg Walter verbleekend.

— Ga, en de gravin zal er u de oplossing van geven.

— Maar ik heb hier een bevel der gravin, dat mij alle deuren moet doen ontsluiten.

— Op Zonnebeke ben ik de meester en niemand zet hier zonder mijn toestemming een voet.

— Dat zullen wij zien ! knarsetande Walter.

Hij sprong te paard en verdween. Jan schudde afkeurend het hoofd ; dat Matheÿssen deze gelegenheid had laten voorbijgaan om zich van een lastigen vijand te ontslaan, begreep hij niet.

— Wij moeten van hier weg ! zei Jan.

Maar Gilbert schudde het hoofd en zei :

— Laat hem maar komen, hij zal haar toch niet vinden. Hebt gij haar in het geheime vertrek verborgen ?

— Ja, heer.

— Ik zal den oude bedreigen zijn dochter neer te stooten, zoo hij het durft wagen ons te verraden. Laat hem los.

Jan ging het bevel uitvoeren. De oude Jozef deinsde voor de bedreiging terug, daar hij wist dat Gilbert niet zou aarzelen den moord te bedrijven ; derhalve beloofde hij te zwijgen.

Een goed uur later stond Gilbert Matheÿssen aan het venster en zag dat Walter van Enghien met den baljuw en een paar gewapende mannen voor de poort stond. Hij snelde naar buiten en opende de poort.

— Heer Walter van Enghien ! riep hij, ik zou u welkom geheeten hebben op Zonnebeke en het thans nog doen, als gij niet met geweld getracht had hier binnen te dringen. Kom als mijn gast en ik zal u hartelijk begroeten. In het ander geval zal ik mij verplicht zien den baljuw mijner heerlijkheid aan zijn plicht te herinneren.

— Hij doet zijn plicht ! antwoordde Walter heftig. In naam der gravin en der wet eisch ik dat het kasteel doorzocht wordt.

Gilbert lachte verachtelijk.

— De adel van Vlaanderen heeft andere rechten dan de indringers. Heer, wendde hij zich tot den baljuw, op wiens bevel komt gij hier ?

— Ik heb op verlangen van den edelen ridder Walter van Enghien hem vergezeld.

— Gij hebt aldus geen bevel van den graaf van Vlaanderen, dat u veroorlooft den eigenaar van Zonnebeke aan te klagen?

— Neen, heer. Maar de ridder heeft een bevel der gravin bij zich.

— Wie is er meester in Vlaanderen?

— Dat zal wel de edele graaf zijn.

— Goed zoo. Ik behoor niet tot de lieden die aan hun oude en beschreven voorrechten, zelfs tegen de kroon, vasthouden. Breng een bevel van den graaf en Zonnebeke staat voor u open. Nu echter eisch ik, dat gij ridder van Enghien er aan herinnert, dat het een inbreuk op den huisvrede zou zijn, hier met knechten mijn wil te komen trotseeren. Verwittig hem dat ik de mannen van Zonnebeke zal laten oproepen om hem in den kerker te werpen, zoo hij naar uwe vermaning niet luisteren wil. Jan, hebt gij de stormklok gereed?

— Jozef wacht op uw wenk om te luiden.

— Luid maar, riep Walter, wien de weigering om het slot te laten doorzoeken de overtuiging gaf, dat Livia er was. Vóór uw mannen komen, zal mijn zwaard den weg naar het hart van een verrader gevonden hebben.

Hij sprong van zijn paard en wilde het zwaard trekken, toen de staf van den baljuw hem aanraakte, een teeken dat hij aan de wet verviel, zoo hij niet gehoorzaamde.

Op hetzelfde oogenblik begon de stormklok te luiden, die de bewoners van Zonnebeke te wapen riep; Kalfskop voerde een span van zes doggen aan, die hij slechts behoefde los te laten om ze op den vijand te doen vliegen.

— Gilbert Matheüssen, riep Walter van Enghien verbolgen, deze handelwijze bewijst mij uw verraad, uw ellendigen aanslag. Voor den troon van den graaf zal ik u aanklagen en hier ligt mijn handschoen. Wij zijn voortaan vijanden op leven en dood! Ik keer naar het hof terug, maar wee u, zoo gij een haar van het hoofd van Livia krenken durft.

Met deze woorden slingerde hij zijn handschoen voor Gilbert's voeten, een teeken dat hij hem een eeuwige vijandschap zwoer.

Doch Matheüssen raapte den handschoen niet op.

— Walter van Enghien! riep hij, gij verstaat mij verkeerd, ik weiger u den toegang tot het kasteel niet, ik zal u alle deuren laten openen, ik zal u laten zien dat ik noch een moordenaar, noch een meisjesbelager ben. Kom, volg mij.

Walter volgde den ellendeling, maar was op zijne hoede. Hij begreep dezen plotselingen ommekeer niet. Bij zijn argwaan voegde zich nog de angst. Zoo Livia eens werkelijk vermoord ware en de schurk ieder spoor van de misdaad had doen verdwijnen?

Van Enghien zag kamer voor kamer na, peilde de wanden met zijn

degen en liet zijn hielen rammelend op den vloer terecht komen, om zich te overtuigen dat nergens geheime plaatsen waren. Alles was vruchteloos. Er was geen spoor van Livia te vinden. In een kerker had hij wel een in boeien geslagen man gezien, doch wat kon hem die kerel schelen? Wat had hij zich te bekommeren om den onbekende, die bij zijn verschijning hem de gebonden handen toestak en hem om gerechtigheid smeekte? Nogmaals werd kamer na kamer doorzocht. Niemand was in heel het kasteel te vinden, die inlichtingen geven kon over Livia.

De oude Jozef had zich een oogenblik teruggetrokken en was toen weer bij het gezelschap gekomen, zonder dat er iemand iets van bemerkt had.

— En toch hebt gij de jonkvrouw verborgen! riep Walter in wanhoop, toen men alles had doorzocht.

— Ik zeg u, heer, dat het niet waar is.

— De gravin heeft het verzekerd.

— De gravin kon denkelijk niet anders doen. Zij is zeer geslepen om de schuld op iemand anders te werpen.

Walter begon te twifelen. Hij kende de diplomatie dier gehate vrouw. Hij wist hoe diep haar haat voor Livia Yoens was. Het kon best zijn, dat zij in een kritiek oogenblik, de schuld van alles op Gilbert had geschoven. Eén zaak was hem niet helder. Waarom bevond zich Gilbert Matheÿssen in dit slot? Welk belang had hij om de gravin alleen achter te laten, nu de toestand van het land zijn aanwezigheid bij haar zoo noodzakelijk maakte?

Hij wilde zekerheid hebben.

— Gilbert Matheÿssen, sprak hij, wat doet gij hier op dezen vervallen burcht, op het oogenblik dat de belangen van uwe meesteres op het spel staan?

— Zekere zaak, waarmee de gravin mij belastte.

— En welke is die? Zij moet dan wel gewichtig zijn?

— Ik zou u kunnen antwoorden, ridder, dat ik geen staatszaken te verklappen heb, doch tegenover u wil ik mij verklaren. Gij hebt dien gevangene gezien?

— Ja.

— De gravin schijnt groot belang in hem te stellen. Hij hoort toe aan de leidende partij der Witkappen; ik liet hem gevangen nemen. De gravin belastte mij te zorgen dat hij niet ontsnappen kan.

Dit was een uitvlucht, die Walter maar half tevreden stelde.

— Gilbert, zweer mij dat Livia ongedeerd is.

— Ik zweer het u.

— Dat gij haar hier niet verbergt.

— Ik zweer het.

— Op uw ridderwoord?

— Op mijn ridderwoord.

De schurk had den eed met stoutmoedige onbeschaamdheid uit-

gesproken. De edelmoedige Walter wilde aan dien eed niet twijfelen. Hij had op dit oogenblik wel willen weenen als een kind...

— O, die gravin, mompelde hij, o, die ellendige, kwade vrouw. En ik vermag niets tegen haar, niets.

In zijn wanhoop sloeg hij de vuisten tegen zijn hoofd en vertrok. Hij wilde zich echter niet ver verwijderen. Een voorgevoel zei hem, dat Livia niet ver af was. Hij begaf zich naar het dorp en wachtte in de herberg.

— — — — —
Wij hebben reeds medegedeeld dat Jozef tijdens het bezoek, plotse-
ling was verdwenen om even later terug te keeren. Hij had gezien dat
Kalfskop vergeten had de deur van den kerker te sluiten en had zich
naar Gerard Colpaert gespoed, om hem van zijne boeien te bevrijden.

— Gerard, sprak hij, Kaatje vertelde mij wie gij zijt. Wilt gij haar
kwaad doen?

— Zoo zij rein is gebleven, nooit!

— Dat is zij.

— Man, gij maakt mij zoo gelukkig als een kind.

— Zult gij haar gelukkig maken?

— Ja, dat zweer ik u bij al wat mij dierbaar is.

— Ga dan in vrede.

Gerard was vrij van boeien. Doch waar kon hij gaan, verre van
zijn Kaatje?

— Ik blijf, zei hij.

— Ongelukkige, ga heen, vóór het te laat is.

— Ik blijf! sprak hij beslist.

— Men zal u vermoorden.

— Ik heb mijn plan, oude. Wees gerust en sluit de kerkerdeur.

De oude ging hoofdschuddend heen. Doch de kalmte van Gerard
had hem gedeeltelijk gerustgesteld.

— Wij zullen weldra nieuws hooren, mompelde hij.

Inderdaad, de oude sloeg den bal niet mis. Toen een paar uren later
Jan naar zijn makker zocht, vond hij hem nergens.

— Zou die kerel weer in « De Kroon » zitten?

Maar Kalfskop zat niet in de herberg. Hij was naar zijn gevangene
gegaan om hem eten te brengen. Colpaert zat in den hoek van den kerker
met de boeien aan en scheen zeer terneer geslagen.

— Man, sprak hij, zeg mij wat men met mij van zin is.

— Dat zullen de kraaien morgen wel weten te vertellen, als zij u
aan gindschen boom zullen openrijten.

— Men wil mij dus vermoorden?

— Welk lot zoudt gij dan wel wenschen? spotte hij.

— Dit lot! brulde Colpaert.

Hij sprong op, de boeien vielen hem van handen en voeten. Bliksem-
snel had hij Kalfskop bij de keel gegrepen.

— Duivels, man... kreunde Kalfskop, zijt gij krankzinnig?

Verder kwam hij niet, want hij had geen kracht meer, zijn knieën knikten; ofschoon zijn handen de armen van zijn tegenstander stevig omknelden, zonk hij evenwel worstelend op de brits ineen. Het onverwachte van den aanval had hem weerloos gemaakt. Colpaert had een knie op de borst van den schurk geplaatst en wurgde hem. Kalfskop's gelaat werd bont en blauw en de aderen op zijn voorhoofd zwollen zeer hoog op, terwijl zijn tong uit den mond hing. Toen Colpaert aldus de zekerheid had dat zijn slachtoffer niet meer in staat was om hulp te roepen, ontspande hij de wurgende greep. Het hoofd van den schurk viel achterover. Hij was dood.

Colpaert sloeg hem de boeien om handen en voeten, ontnam hem zijne sleutels, verliet den kerker en sloot de deur. Daarop ging hij zich ergens verschuilen, waar men hem niet zoeken zou en niet vinden kon.

— — — — —

Jan gaf het zoeken op en ging naar zijn meester.

— Wat is er, Jan? vroeg deze, zijn beteuterd gelaat bemerkend.

— Mijn makker is spoorloos verdwenen, sprak Jan. Ik doorliep heel het kasteel en vond hem niet. Ik ging naar « De Kroon », doch hij was daar niet geweest.

— Dat is zonderling, mompelde Matheïssen.

— Wat nog zonderlinger mag heeten, is dat ik in de herberg een persoon aantrof, waarmede gij niet gaarne meer kennis zoudt willen maken.

— Zoo, en wie dan?

— Walter van Enghien!

— Hij! Wat doet hij daar?

— Niets! Hij wacht. Hij schijnt u niet te vertrouwen.

— Vervloekt!

— Het is jammer dat gij u niet van hem ontdedt. Nu moeten wij hier weg.

— Dat is ook mijn gevoelen, Jan.

— Hoe eer hoe liever, heer.

— Goed, maar zal de jonkvrouw ons willen volgen?

Een onheilspellende glimlach verscheen op de lippen van den schurk.

— Daar weten wij een middel voor, mompelde hij. Wij zullen haar zoo mak krijgen als een lam.

— Geen geweld, Jan.

— Laat dit maar aan mij over, heer.

— En waar zullen wij met haar heen?

— Naar Nazareth. Daar weet ik ergens een ouden vervallen burcht, waar het spookt, voegde hij er glimlachend bij.

— Het zij zoo, maar wat vangen wij intusschen met den ouden Jozef aan?

— De gek zal hier blijven.
— Om ons te verraden!
— Geen nood, wij zullen hem, evenals zijn dochter, reisvaardig laten maken. Op het laatste oogenblik zal alles zich wel schikken.
— Handel naar goëddunken, Jan. Ik verlaat mij heelemaal op u.
Jan vertrok, Gilbert wandelde zenuwachtig de kamer op en neer.
Er werd aan de deur geklopt. De oude Jozef trad binnen.
— Heer ridder, sprak hij, ik wilde u een woordje zeggen.
— Spreek op, man.
— Jan heeft mij zooeven bevolen mij reisvaardig te maken. Ik wilde weten waar wij naar toe gaan.

Het gelaat van Matheïssen glom van verontwaardiging.

— Ik ben gewend, antwoordde hij, dat mijn bedienden mij blindelings gehoorzamen.

— Heer, sprak hij bedremmeld, ik wenschte wel te weten wat men van zin is te doen met mijne dochter Kaatje.

— Die gaat met ons mede.

— Maar, heer, zulks is bepaald onmogelijk.

— Man, stoof Gilbert op, ik wil niet dat iemand die mijn brood eet zich tegen mijne bevelen verzet.

— Ik wilde eenvoudig doen opmerken, heer, dat de moeder van Kaatje mij het kind ter bewaring gaf. Wanneer zij hier terug zal keeren en Zonnebeke onbewoond zal vinden, zal hare smart onbeschrijfelijk zijn. Ik wilde haar dus wel inlichten over de plaats, waarheen wij ons zullen begeven.

Gilbert zag den man doordringend aan. Jozef had met de diepste onderworpenheid gesproken, doch zijn oogen fonkelden daarbij zoo onheilspellend, dat de schurk onwillekeurig huiverde. Hij zond Jozef weg met eenige welwillende woorden, zeggende dat het vertrek ingegeven werd door het gevaar dat Livia liep en hij voor de toekomst van Kaatje ten volle gerust kon zijn.

Het werd Matheïssen angstig te moede in dit slot, waar het gevaar hem van alle kanten aangrijsde. De nabijheid van Walter van Enghien maakte hem achterdochtig, evenals het plotseling verdwijnen van Kalfskop. Maar zijn onrust werd spoedig overwonnen door een ander gevoel. Hij dacht aan Livia, aan de beeldschoone die in den kerker van het slot haar lot verbeidde. Hij ging de kamer uit en richtte zich naar de onderaardsche vertrekken. Aan het einde van een donkere gang gekomen, drukte hij op een veer; een deur draaide open en hij zag in den kerker.

Livia lag op de schamele sponde, geboeid aan handen en voeten; zij had het bewustzijn herkegen. Droef staarde zij voor zich uit, ten prooi aan de hevigste smart. Wat was alles toch zonderling en ontzettend in haar leven geworden! Hare jeugd was verwoest, haar hart verbrijzeld. Droefheid beheerschte haar gemoed, waar de juichende lentezon hare milde stralen had moeten zenden. Korten tijd nadat zij door Joos uit

de handen der Leliaarts was verlost, had nu weer Gilbert Matheüissen door listige kunstgrepen haar in zijn macht gekregen. Wat had zij misdaan om zoo schrikkelijk te worden gepijnigd? Geen enkele smet kleefde op haar leven, waarvoor zij moest boeten; niets dat de gruwelijke folteringen, waaraan zij werd blootgesteld wettigde.

Daar hoorde zij gerucht aan den muur, een zware deur draaide open en in de opening vertoonde zich de gestalte van Gilbert Matheüissen. Het meisje wilde opspringen, maar zij werd hierin door hare boeien verhinderd.

— Ga heen, kreet zij, doe mij geen kwaad.

Er was iets in de houding van Gilbert Matheüissen veranderd. Zijn trotsche uitdagende houding was verdwenen, de wellustige blik gebluscht. Hij naderde in deemoedige houding, stak een sleutel in het slot der hand- en voetboeien en ontdeed Livia van hare zware kluisters.

— Gij zijt vrij! sprak hij.

Het meisje uitte een kreet van vreugde.

— Livia, sprak de man, ik bid u om vergiffenis. Ik wist niet wat ik deed, ik had mijne zinnen verloren, mijne liefde voor u joeg mij het bloed naar het hoofd, deed mij razend worden. En toen wist ik niet wat ik deed. Ik had u kunnen vermoorden, Livia, eene daad begaan die als eeuwige smet op mijn leven zou hebben gekleefd. Ik vraag u om vergiffenis.

Hij knielde voor haar neder, vatte hare hand en drukte er een kus op. Het meisje wist niet of zij waakte of droomde. Zij keek hem in de oogen. Daarin blonken twee tranen. Zij was tot in het diepst harer ziel geroerd.

Met de edelmoedigheid die haar kenmerkte, stak zij hem hare hand toe en sprak:

— Heer Matheüissen, ik vergeef u alles, hoe diep gij mij ook gekwetst hebt.

— Dank u, Livia, dank u, stamelde hij, gij maakt mij tot den gelukkigste aller stervelingen.

Hij stond op en hernam:

— De gravin zond mij naar hier met het bevel u om het leven te brengen. Ik moest reeds terug bij haar zijn om haar mededeeling te doen over den afloop. De omstandigheden maken mijne aanwezigheid bij haar hoogst noodzakelijk, ik moet dus gaan. Doch...

Hier aarzelde hij een oogenblik. Het meisje kreeg een angstig gevoel.

— Ga voort, als ik u bidden mag.

— Doch, ik was niet alleen om haar bevel uit te voeren. De gravin, zooals altijd, wantrouwde hare bedienden, zij liet dus eenige mannen volgen om mij te bespieden. Het grootste gevaar is geweken, een ander gevaar blijft nog voortduren. Wanneer ik u thans op vrije voeten moest stellen, zoudt gij onmiddellijk gevaar loopen te worden vermoord.

— God ! kreunde het meisje.
— Doch dit gevaar kan voorkomen worden. Ik heb besloten u naar eene andere plaats te doen brengen.
— O, neen, dat nooit, heer.
— Luister, vervolgde hij, ik begrijp maar al te best uw wantrouwen tegenover mij, doch ik verpand u mijn woord van eer, dat u geen leed zal geschieden. Gij zult in de omstreken van Gent gebracht worden en wanneer alles rustig is en geen gevaar meer dreigt, kunt gij naar uw vaderstad terugkeeren.

Nogmaals zag Livia hem wantrouwend aan, op het gelaat van den huichelaar stond niets te lezen dat eenige achterdocht wettigde.

— Is het gevaar dan wel zoo ernstig ? vroeg zij.
— Zeer groot, antwoordde hij. Terwijl gij langs den eenen weg naar uwe schuilplaats wordt gebracht, zal ik langs een anderen het slot verlaten. De bespieders, mij alleen ziende, zullen denken dat ik het bevel der gravin voltrok. Ik zal haar anderzijds de verzekering geven, dat alles naar haar wensch is afgeloopen. Dit zal het einde van alle vervolgingen wezen.

Livia moest bekennen dat zijn plan meesterlijk bedacht was. Zij stemde dus toe in hetgeen Gilbert van haar verlangde.

— Kaatje zal u vergezellen, sprak hij, en ook Jan.
— Jan ! riep zij verschrikt.
— Ja, de man is mij tot den dood verknocht, zoowel in het kwade als in het goede. Ik verzeker u dat gij geen getrouwer geleider zoudt kunnen verlangen.

— Het zij dan zoo! zuchtte het meisje.

Gilbert bracht haar naar boven, waar zij van andere kleederen voorzien werd en zich tot de reis gereed maakte. Dienzelfden avond stonden vier gezadelde rossen voor het slot klaar. Kaatje, Livia en Jozef waren reisvaardig. Gilbert Matheïssen hielp Livia in den zadel, terwijl Jozef het paard vasthield. Jan wachtte een oogenblik, terwijl Jozef Kaatje in den zadel lichtte. Daarop sprong Jan eveneens te paard. Den ouden Jozef was dit echter niet mogelijk, de zadelriem was losgegaan, en toen hij hem wilde aantrekken, zag hij dat deze te kort was.

— Spoed u ! riep Jan ongeduldig. Meisjes, rijdt maar vooruit, ik volg met Jozef eenige minuten later.

Jozef vermoedde nog altijd geen kwaad. Jan was van zijn paard gesprongen om hem te helpen, doch nu merkte Jozef dat deze in plaats van den riem aan te trekken, hem nog lossere maakte.

— Ik rijd ook zonder zadel, riep hij, geef u geen moeite, man.

Daarop wilde hij den zadel afrukken, doch Jan pakte hem met een ijzeren greep bij den arm, terwijl in zijn andere hand een dolk flikkerde.

— Oude, riep hij, het noodlot heeft beslist dat gij op Zonnebeke moet blijven en ik uw dochter bewaak. Gij zijt veel te onbescheiden voor een bewaker, en daarom heeft de ridder het geraadzaam geoor-

deeld, u hier achter te laten. Gij zult het slot blijven bewaken alsof het meisje er nog was. Als gij ooit uw dochter wenscht weder te zien, laat dan alle boosheid achterwege. Hier zullen binnen enkele dagen nog zonderlinge dingen gebeuren en het is dus hoogst noodig dat gij ter bewaking op Zonnebeke achterblijft ; wij moeten ons dus van u verzekeren en uwe dochter zal onze gijzelaarster zijn.

Jan had zich op zijn ros geworpen, gaf het de sporen en reed lachend heen. Jozef stond daar als vernietigd, zijn oogen rolden als die van een waanzinnige. Hij rukte zijn paard den zadel af en wilde er opspringen om de anderen na te snellen, doch toen bemerkte hij dat het paard bloedde. Jan had het de voetpezen doorgesneden, terwijl hij blijkbaar met den zadelriem bezig was. De oude man slaakte een kreet van machteloze woede, balde de vuist en een vreeselijke verwensching ontgleed zijn lippen. Langen tijd bleef hij roerloos staan, doch in zijn binnenste woedde een storm die zijn aderen tot berstens toe deed zwellen. Plotseling deed hij hoonlachend een jubelkreet hooren en een duivelachtige vreugde verspreidde zich over zijn gelaat.

— Ik zal u vinden, man, knarsetandde hij, ik zal mij wreken. Liever wil ik mijn kind dood zien, dan in uw macht.

Hij snelde als een krankzinnige de parkpoort uit; ridder Walter moest nog in de nabijheid zijn. Een schrikbeeld gelijk, als door den storm voortgedreven, de fladderende haren in den wind, snelde Jozef naar het dorp.

Toen Walter van Enghien den man voor de herberg zag stilhouden, sprong hij op en snelde naar de deur, Jozef bij zijn naam roepende. De oude trad binnen. Bleek en verwrongen was zijn door kommer en menschenhaat doorploegd gelaat, zijn vuisten waren krampachtig gebald, de klank zijner stem was dof en hol.

— Ridder, vroeg hij, hebt gij moed, u zelven en een ongelukkige, die gij liefhebt, te wreken ?

— Wat is er gebeurd, man ? Gij siddert en uw gelaat verraadt iets vreeselijks.

— Men heeft u bedrogen, ridder. Gilbert Matheüssen is een meeneedige schurk. Wilt gij u wreken, zoo volg mij.

— U volgen ? Waarheen ? Naar 't kasteel ? Spreek man, wat is er voor ontzettends gebeurd en is hulp nog mogelijk ?

— Volg mij, heer, elke seconde die wij verloren laten gaan, kan ons de wraak ontnemen.

— Laat ons het volk oproepen.

— Dat is niet noodig, heer, gij moet mij alleen volgen. Vertrouw mij, het zal u niet berouwen.

— Hoe kan ik u vertrouwen, gij zijt een dienaar van Matheüssen, en misschien wel zijn handlager.

— Reikt uw moed zoover niet, een ouden man te volgen ? Belangt het meisje u zoo weinig aan, dat ge aarzelt, als het er om te doen is, haar te wreken ?

— Ik volg u, zei Walter, na den ouden een onderzoekenden blik te hebben toegeworpen.

— Kom dan mede naar den Burcht, fluisterde Jozef, sluip het dorp uit, maak dat niemand u ziet. Ik open de deur. Men mag niet vermoeden, dat ik u geroepen heb, niemand mag weten waar gij zijt. Ha ! Ha ! De ridder weigerde uw handschoen op te rapen, thans kunt gij er hem toe verplichten.

— Is Matheÿssen nog op 't kasteel ?

— Ja, geheel alleen.

Deze onverwachte tijding deed de achterdocht een oogenblik in Walter aangroeien.

Wilde die oude hem in een hinderlaag lokken ?

— Blijf ! sprak deze smalend, blijf, zoo gij voor uw leven vreest. Wie zich wreken wil, moet voor geen gevaar terugdeinzen. Gij zijt een koude verloofde, Walter van Enghien, en laat u door een Matheÿssen om den tuin leiden.

— Ik kom, sprak Walter, die bij deze woorden bleek was geworden.

— Spoed u dan, verlaat deze herberg, als ik weg ben en neem het voetpad dat naar het park voert. Ik zal er vóór u zijn en toezien of de lucht zuiver is. Als ge den slag van de lijster hoort, kom dan aan de poort ; zoo niet, verberg u dan tot zoolang.

Jozef snelde heen. Walter wapende zich. Er moest iets vreeselijks hebben plaats gevonden, dat deze man zoo hevig had geschokt, zoodat hij nauwelijks spreken kon.

Walter verliet door een achterdeur de herberg en had zeer spoedig het aangewezen voetpad gevonden. Zijn hart klopte snel en onstuimig, toen hij het dichte woud inging en zijn pad hier en daar door een flauw schijnsel van de maan, dat nu en dan door het bladerdak heendrong, verlicht werd. Toen hij de parkpoort genaderd was, hoorde hij de lijster slaan ; de poort werd geopend. Jozef, die eerst den omtrek doorsnuffeld en zijn oor op den grond gelegd had, vroeg hem haastig binnen te treden.

— Waar voert gij mij heen ? vroeg Walter, toen Jozef hem de kleine deur van het slot opende en op een wenteltrap wees.

— Naar het vertrek dat de jonkvrouw betrokken heeft.

— Zal ik haar zien ?

— Geduld, heer, mijn hart klopt niet rustiger dan het uwe, en als mijn dolk den verrader treffen kon, zou ik uwe hulp niet gezocht hebben.

Walter beklom de trap en beide mannen betraden de kamer waar Livia den eersten nacht had doorgebracht, waar alles nog lag, zooals zij het bij haar overhaast vertrek verlaten had.

— Hier sliep zij, sprak Jozef, mijn kind was haar vertrouwde, mijn oogen waakten over haar, en ik had haar evengoed tegen den ridder beschermd als tegen u. Ik vermoedde kwaad, doch was er niet

op bedacht, dat men mij zou bedriegen. Hoor, de ridder belt mij. Hier, verberg u, gij kunt hier ieder woord verstaan. Dit zeggende, drukte hij op een veer en een deur sprong open die naar een geheime galerij voerde.

Walter trad in de galerij. Terwijl Jozef naar het vertrek van zijn meester snelde, plaatste Walter zijn getrokken zwaard bij de deur, ten einde het bij de hand te hebben, zoo hij aangevallen werd. Na eenige minuten wachters vernam hij eindelijk stemmen. Het waren die van Matheÿssen en Jozef. De oude scheen zeer opgewonden, want zijn stem klonk hard boven die van Gilbert uit. Walter luisterde scherp toe.

— Ik wil, hoorde hij Jozef zeggen, dat gij verklaart waar men mijne dochter heenvoerde.

— Wees kalm, man, uw dochter zal geen leed geschieden. Ik verpand er u mijn eerewoord op.

— Uw eerewoord, smaalde Jozef, wat beteekent dat. Hebt gij ridder Walter van Enghien ook niet gezworen, dat Livia zich hier niet bevond ?

— Het doel heiligt de middelen.

— Hoe kan ik dan de verzekering bekomen, dat mijn Kaatje geen leed zal geschieden ?

— Omdat ik zulks zweer. Welk belang kan ik er bij hebben, Kaatje ongelukkig te maken ?

— Gij niet, maar de schurk, die haar vergezelt.

— Die is mij vrouw, en zal niets zonder mijn bevelen uitvoeren.

— Ik vertrouw den eenen schurk evenmin als den anderen.

Walter hoorde een stoel verschuiven en een wapen rinkelen. Daarop klonk de stem van den ouden Jozef.

— Gij kunt mij dooden, doch niet straffeloos, heer ridder. De muren hebben hier oogen en ooren, pas op.

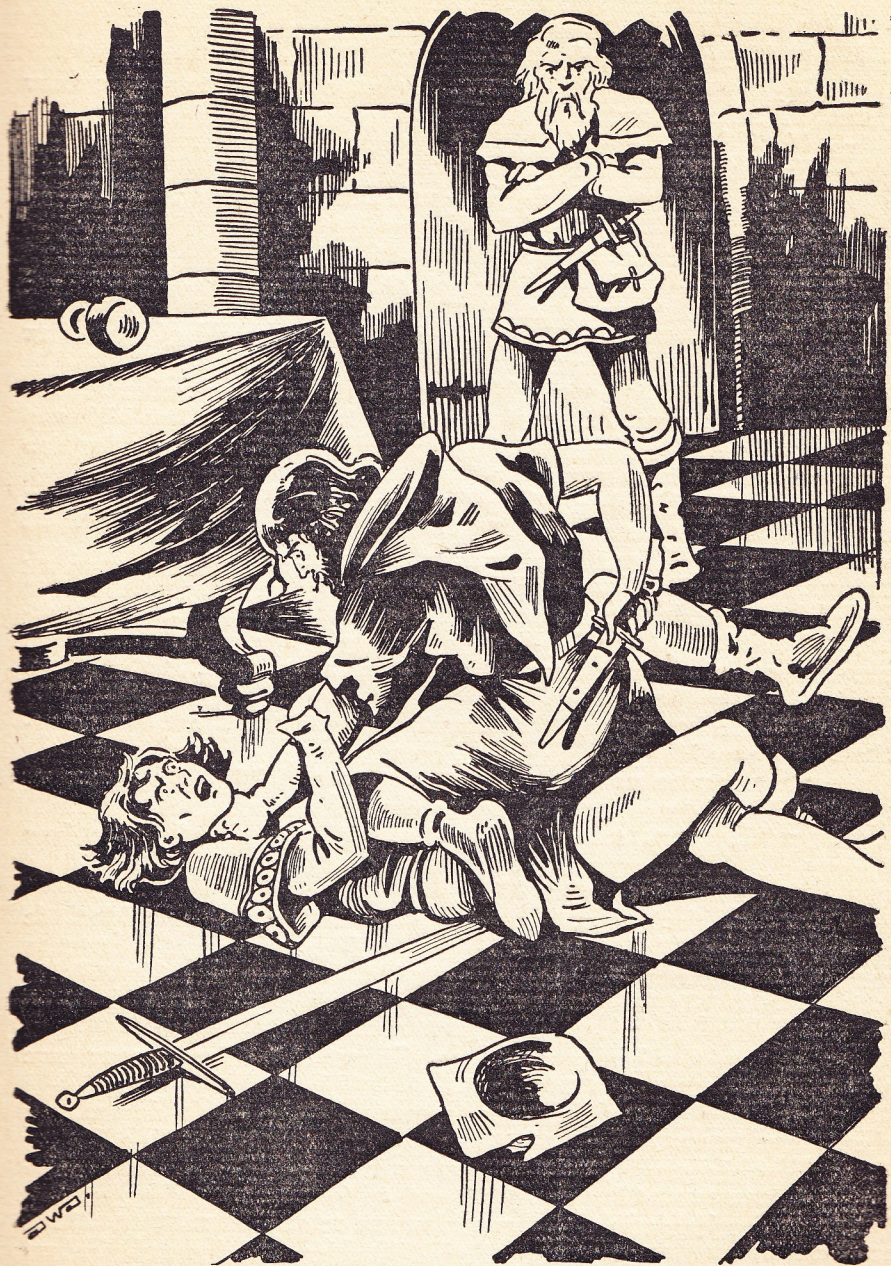
— Dat de muren u dan ter hulp snellen ! riep Gilbert Matheÿssen uit.

Hij liep op den ouden Jozef toe, maar op dit oogenblik werd een ijzeren hand om zijn pols geslagen, zoodat hij zijn wapen met een kreet van pijn op den grond liet vallen.

Wat was er gebeurd ? Walter vroeg het zich af. Hij vernam het geschuif van banken en tafels en daarop een gesmoorden zucht. Hij zocht met de hand naar de veer en drukte op deze. De steen waggelde en hij kon in de kamer zien. Deze leverde een woest schouwspel op. De oude Jozef stond met de armen over elkaar naar de vechtenden te zien. De onbekende, die tot zijne redding was opgedaagd, had Gilbert Matheÿssen op den grond geworpen en zat nu met een knie op zijne borst.

— Zeg mij, ellendeling, sprak de vreemdeling, waar gij het meisje liet heenvoeren !

— Nooit !

« Zeg mij, ellendeling, waar gij het meisje liet heenvoeren ! » (Blz. 224)

— Spreek, of gij zijt een man van den dood.
— Wie zijt gij, schurk, die mij hier in mijn woning overvalt ?
— Mijn naam doet niets ter zake. Ik bezweer u mij te zeggen waar gij Kaatje liet heenbrengen.

— Nooit !

— Sterf dan, schurk !

Een wapen flikkerde in de hand van den vreemdeling, een oogenblik zweefde de dolk in de lucht en kwam toen neer.

— Houd op ! klonk thans een stem.

In den geopenden muur stond Walter van Enghien met uitgetogen zwaard.

— Houd op, man, en bezoedel u niet met het bloed van dien ellendeling.

De man liet het wapen zakken. Gilbert Matheÿssen rilde bij het hooren van deze stem. Hij deed eene uiterste poging en kon zich van zijn aanvaller ontdoen. Gilbert stond op en keek Walter van Enghien met vlammende blikken aan.

— Ha ! riep hij, doet gij op die wijze uw blazoen eer aan ? Gij wilt sluipmoord plegen en hebt daartoe zelf den moed nog niet, maar laat dit vuige werk aan een gewetenloozen bandiet over. Waarlijk, Walter van Enghien, ik heb mij in u bedrogen.

Walter van Enghien kon het gevoel van walging dat hem overstelpde niet onderdrukken, hij moest een oogenblik de oogen van Gilbert afwenden en de woorden van toorn en verontwaardiging, die hem naar den mond stegen, bedwingen.

Gilbert, denkend dat hij Walter in zijn zwak had getroffen, vervolgde op denzelfden toon :

— Op staanden voet vertrek ik naar het grafelijk hof en daar zal ik getuigenis afleggen van uw snoode daad. Vaarwel.

Hij wilde gaan, maar Walter trad vooruit en versperde hem den weg.

— Een oogenblik, sprak hij.

Zijn stem klonk hard, droog, bevelend. Onwillekeurig bleef de booswicht staan. Walter van Enghien stond voor hem met uitgetogen zwaard, met vlammende oogen en een gelaat dat van verontwaardiging gloeide. De knieën knikten onder den booswicht, hij werd bleek als een doode.

— Ik kom u rekenschap vragen, Gilbert Matheÿssen, over uwe eerlooze daad.

— Ik heb u geen rekenschap te geven ! antwoordde de eerlooze deken der schippers.

— Wacht even, ik zal u dat anders leeren. Gij hebt mij het dierbaarste ontnomen wat ik op aarde bezat, en toen ik in doodsangst naar hier kwam om het meisje aan uwe klauwen te ontrukken, hebt gij mij gezworen op uw eerewoord, dat zij zich hier niet bevond. Gilbert

Matheïssen, ik vermoedde dat gij een lage ziel bezat, maar ik wist niet dat gij u zoudt leenen tot zulk een ellendige, lage daad als deze.

Matheïssen had zich een weinig hersteld.

— Heer sprak hij, de eed dien ik zwoer was valsch, doch hij werd mij ingegeven door mijn plicht, door een anderen eed dien ik mijne wettige meesteres had gezworen.

— Dus was het meisje hier ?

— Zij was hier.

— Gij naamt haar gevangen in naam der gravin ?

— Ja.

— Toon mij het bevel.

De schurk bukte zich en Walter van Enghien zag thans op den grond eenige kleine stukken gescheurd perkament liggen. Gilbert raapte ze op, kroop op handen en knieën op den grond als een dier, scharrelde de brokjes bijeen, en legde ze zorgvuldig op de tafel.

Na lang werken gelukte het hem de stukken te passen en het geheel te vormen.

— Lees, sprak hij.

Walter van Enghien bukte zich en las, terwijl zijn gelaat een ijselijke uitdrukking verkreeg.

— Is dat waar ? vroeg hij.

— Gij kent haar schrift, hier staat haar zegel.

— En het meisje ?

Gilbert antwoordde niet.

Walter vatte hem bij de borst en riep hem donderend toe :

— Schurk, ellendige beul, zeg mij waar hebt gij het meisje gevoerd ?

— Zij leeft.

Een groote zucht ontsnapte de borst van Walter.

— Zij leeft en waar bevindt zij zich ?

— Zij is in veiligheid.

— Waar is zij heen ?

— Ik liet haar vrij. Zij is uit eigen beweging vertrokken.

— Hij liegt ! kreet de oude Jozef.

— Hij liegt ! herhaalde de onbekende.

— Ik spreek de waarheid.

— Gij hebt haar laten ontvoeren, omdat gij haar hier niet meer veilig achtet ! riep de bewaker.

Gilbert haalde de schouders op.

— Ik twist met geene bedienden, sprak hij.

— Niet ? sprak de onbekende. Zoo zult gij met mij twisten.

Hij naderde onheilspellend.

— En met mij ! voegde Walter van Enghien er bij.

— Wie geeft u het recht daartoe ? vroeg de schurk onbeschaamd.
Ik ontving bevelen van 's lands vorstin, aan haar alleen ben ik ver-

antwoording schuldig. Maar dit kan ik u verzekeren, heer Walter, dat ik zelf voor de oogen van het meisje het doodvonnis verscheurde en haar de vrijheid schonk.

Deze onverwachte verklaring maakte op den edelmoedigen Walter indruk. Zou hij den kerel valsch beoordeeld hebben ? Jozef liet hem niet lang in de onzekerheid. Hij trad op Gilbert toe en sprak :

— En ik zeg u dat gij liegt, ellendeling. Zoo dit doodvonnis verscheurd werd, dan zal dit niet door u gedaan zijn, of zoudt gij soms denken dat de oude Jozef geene ooren meer heeft ; of hij niet uw schandelijk, misdadig plan heeft doorgrond ; of hij niet vernam hoe het meisje kermde om hulp, toen gij met haar hier alleen in de kamer waart. En waarom belette die andere schurk mij, de jonkvrouw en Kaatje te volgen ? Waarom moest mijn Kaatje met haar vertrekken, indien zij uit vrije beweging wegging ?

— Zij heeft Jan liefgekreken en liet haar schaken.

De oude Jozef werd bloedrood, wankelde een oogenblik onder den slag.

— Ellendeling ! kreet hij. Bid uw laatste gebed, want de doodsklok luidt voor u.

De onbekende had Gilbert vastgegrepen en schudde hem verwoed heen en weder.

— Het is niet genoeg, brulde hij, dat gij de deugd belaagt, gij moet ook nog de reinheid zelve door uw venijn bekladden. Doch het uur der vergelding is geslagen.

Walter van Enghien moest nogmaals tusschenbeide komen. Gerard Colpaert, want hij was het, had hem voorzeker gewurgd.

— Wij winnen niets met den ellendeling te dooden, sprak Walter ; wij zullen hierdoor nog niet te weten komen waar men de meisjes heeft heengevoerd. Wij zullen den man aan het hof beschuldigen en daar zal hij rekenschap moeten geven van zijn eerlooze daden. Te paard, heer ridder, te paard, en weet zoo gij een poging mocht aanwenden tot vluchten, dat wij u onmiddellijk zullen neerstooten als een hond.

— Naar het hof ! grinnikte Gilbert onbeschaamd, niemand anders dan de graaf of de gravin zal ons vonnissen.

Van Zoen

en de Witte
Kaproenen

Van Laeken

L. OPDEBEEK - UITGEVER - ANTWERPEN

LODEWIJK VAN LAEKEN

JAN YOENS

EN DE WITTE KAPROENEN

Pentteekeningen van JAN WATERSCHOOT

NIEUWE, GEHEEL HERZIENE UITGAVE

L. OPDEBEEK — UITGEVER — ANTWERPEN

1943

Kaatje stond op, ging naar hem toe, zag hem strak in de oogen en zei dit enkele woord :

— Kom !

Jan lachte.

— Ik dacht het wel, sprak hij, dat de duifjes zouden tam worden.

— Neem mij, antwoordde Kaatje, maar laat haar met vrede.

— Goed, goed, ik zal er niet om vechten, wij zullen later zien.
Kom, mijn schatje.

Kaatje nam het ijzer ter hand, zette zich op de knieën en begon te werken (blz. 741).

— Waar brengt ge mij heen ?

— Waar gij het goedvindt. Hier als gij wilt.

— Hier niet, volg mij naar den Noordertoren.

— Hoe kent gij die plaats ?

— Dit moet gij niet vragen, volg mij.

Jan nam haar om het middel, doch zij huiverde en ontdeed zich

De Witte Kaproenen

Historische Roman

DOOR

LODEWIJK VAN LAEKEN

NATIONALE DRUKKERIJ
St-Willebrordsstraat, 57 Antwerpen.

1902.